

Förnyad uppdragsbeskrivning för RMPG i Sydöstra sjukvårdsregionen

1. Bakgrund

Den Sydöstra sjukvårdsregionen består av Region Östergötland (RÖ), Region Jönköpings län (RJL) och Landstinget i Kalmar län (LKL). Tillsammans har de tre huvudmännen tecknat ett regionsamverkansavtal där ett utvecklat samarbete ger förutsättningar för flera vinster, bland annat ökad kvalitets- och kompetensutveckling, jämlik vård, erfarenhetsutbyte, ökad effektivitet och en förbättrad tillgänglighet. Huvudmålet för samarbetet är att utveckla god vård i hela sjukvårdsregionen

1.1 SVN, RSL, Centrumråd och RMPG

För att möjliggöra ett strukturerat samarbete finns en organisation för sjukvårdsregionala frågor. Samverkansnämnden i Sydöstra sjukvårdsregionen (SVN) svarar för den övergripande politiska styrningen av samarbetet, vilket regleras i särskilt reglemente för nämnden.

Regionsjukvårdsledningen (RSL) är nämndens beredande organ och tar fram beslutsunderlag till SVN. RSL ansvarar också för verkställande och uppföljning av SVN:s beslut.

Under RSL finns fyra Centrumråd. Centrumråden har i uppdrag att följa upp kvalitet, produktion och ekonomi, och är uppdragsgivare och dialogpartner åt Regionala Medicinska Programgrupper (RMPG). RMPG samlar sakkunniga representanter från sjukvårdsregionen, vanligen inom specifika medicinska områden (onkologi, ortopedi etc.). Ibland samlar RMPG sakkunniga representanter inom bredare verksamhetsområden (t ex diagnostik och primärvård). Medlemmar i RMPG förväntas ha god kunskap om sakområdet, om den egna enhetens struktur och arbete, samt om samverkan med andra enheter.

1.2 Varför ett förnyat uppdrag till RMPG?

Ett behov finns av att förnya RMPG:s uppdrag. Anledningen är dels att antalet frågor där den nationella nivån vänder sig till sjukvårdsregional nivå snarare än landstings/regionnivån har vuxit, dels att antalet frågor där huvudmännen själva ser en vinst i ökat samarbete i sjukvårdsregionen har ökat.

1.3 RMPG:s tidigare uppdrag gäller även fortsättningsvis

Det uppdrag som RMPG haft sedan tidigare kommer även fortsättningsvis att gälla. Uppdraget, som gäller samarbete, vårdkvalitet och kunskapsstyrning, kommer även fortsättningsvis att utgöra kärnan i RMPG:s uppdrag. RMPG har sedan tidigare i uppdrag att:

- utveckla **samarbetet** i sjukvårdsregionen
- analysera **medicinska resultat, volymer, tillgänglighet, variationer** och utifrån detta försöka skapa **prognoser** över viktiga framtida förändringar
- identifiera **vårdbehov** för ”regionsjukvård” samt ta fram förslag till verksamhetsförändringar i den årliga överenskommelsen om vård i sjukvårdsregionen och vård vid Universitetssjukhuset (US)
- följa upp **vårdremittering**
- sammanställa en **årsrapport** som beskriver arbetet under året och innehåller mätvärden som fångar medicinsk kvalitet, och om möjligt även patientrapporterade utfallsmått, samt identifierar viktiga utvecklingstendenser och nya medicinska metoder
- **bevaka utvecklingen** inom RMPG:s sakområde och vara mottagare av nationella riktlinjer och andra relevanta kunskapsstyrningsdokument inom området
- hålla sig **uppdaterade om arbetet i för RMPG relevant nationellt programråd** via regelbundna kontakter med sjukvårdsregionens representant i programrådet
- ta fram sjukvårdsregionala vårdriktlinjer, minst en per år
- utse deltagare till arbetsgrupper som sammanställer regionala vårdriktlinjer
- **genomföra uppdrag från SVN eller RSL**, t ex bistå med experthjälp vid författande av remissvar till den nationella nivån eller vid samarbeten kring implementering av nationella riktlinjer från Socialstyrelsen

2. Komplettering av RMPG:s uppdrag inom 5 områden

1. Kunskapsstyrning och kopplingen till den nationella nivån

Kunskapsstyrning kan beskrivas som ett systematiskt arbete på lokal, sjukvårdsregional och nationell nivå för att vården ska bedrivas enligt bästa tillgängliga kunskap. Kunskapen genereras på flera nivåer och det finns därför behov av systematisering och samordning.

Sedan några år tillbaka har en modell för kunskapsstyrning byggts av SKL och sjukvårdsregionerna i samverkan. En Nationell Samverkansgrupp för Kunskapsstyrning (NSK) har bildats. NSK har i sin tur etablerat ett antal Nationella Programråd (NPR) Dessa grupperingar innehåller sjukvårdsregional representation.

De nationella programråden hanterar likt RMPG oftast ett specifikt medicinskt område (t ex NPR Stroke, NPR astma/KOL). Det finns dock även programråd som sträcker sig över flera specialiteter och därmed har en mer övergripande (tvärfunktionell) roll finns (NPR Levnadsvanor, NPR Primärvård och NPR Strama). De nationella programrådets uppgift är bland annat att:

- Bidra till ökad kunskap, bättre dialog och samverkan såväl inom som mellan lokal, regional och nationell nivå
- Fortlöpande följa och analysera kunskapsutvecklingen och variationer i vårdpraxis
- Identifiera oönskade variationer, behov av nya/reviderade kunskapsunderlag samt behov av klinisk forskning
- Kartlägga goda exempel och befintliga kunskapsunderlag
- Utarbeta gemensamma nationella vårdprogram, standardiserade vårdplaner, riktlinjer samt olika former av beslutsunderlag och indikatorer som bygger på bästa tillgängliga kunskap
- Bidra till konsensusutlåtande där vetenskapligt stöd saknas
- Specifika uppdrag inom sitt område och vara dialogpartner

Mot bakgrund av att antalet nationella programråd ökar, att råden alltmer hittar sina arbetsformer och att allt fler programråd kommer med kunskapsunderlag och rekommendationer, blir kopplingen till den sjukvårdsregionala och den lokala nivåns strukturer för kunskapsstyrning allt viktigare. RMPG är den naturliga mottagaren för kunskapsstyrning som riktar sig till den sjukvårdsregionala nivån, och ska verka för att sådan kunskapsstyrning förs hem till lokal nivå.

RMPG:s uppdrag:

- RMPG ska aktivt hålla sig uppdaterad på utvecklingen inom för RMPG relevanta nationella programråd
- RMPG ska, genom att ge permanent eller adjungerat medlemskap åt sydöstra sjukvårdsregionens representant i aktuellt nationellt programråd, skapa en närmare kontakt med programrådet
- RMPG ska verka för att kunskapsunderlag från nationella programråd, liksom kunskapsunderlag från Socialstyrelsen, implementeras på lokal nivå

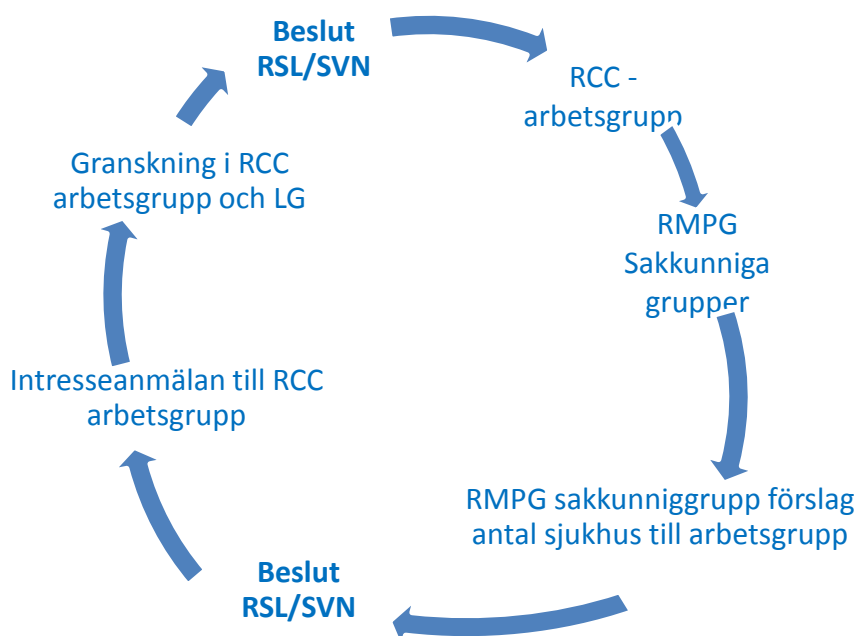
2. Sjukvårdsregional nivåstrukturering/arbetsfördelning

Under senare år har arbetet med såväl *nationell* nivåstrukturering som *sjukvårdsregional* nivåstrukturering intensifierats. Arbetet har främst bedrivits inom cancerområdet. För att betona att nivåstrukturering inte nödvändigtvis är en enkelriktad process används i Sydöstra sjukvårdsregionen ofta ordet *arbetsfördelning* istället för nivåstrukturering.

Regionala Cancercentrum i Samverkan, och därmed RCC Sydöst, har ett statligt uppdrag att driva processer för nivåstrukturering på nationell nivå, och i uppdraget ingår också att verka för nivåstrukturering inom sjukvårdsregionerna.

RCC Sydöst har också ett uppdrag från RSL att driva processer för nivåstrukturering inom Sydöstra sjukvårdsregionen. RMPG har en viktig roll i dessa processer. RMPG:s roll är att nominera personer till sakkunniggrupper, vilkas uppgift är att ta fram ett förslag om vid *hur många* enheter (men inte vid vilka enheter) en viss typ av behandling ska genomföras.

Förslaget bereds i en arbetsgrupp, som består av sakkunniga, linjechefer från de tre huvudmännen, representanter från RCC och patientrepresentanter, till RCC:s ledningsgrupp för vidare hantering i RSL och Samverkansnämnden. Modellen illustreras nedan:

När ett beslut har fattats har RMPG en mycket viktig roll i implementerandet av detsamma.

Processer om nivåstrukturering/arbetsfördelning har hittills varit vanligast inom cancerområdet, och därför har endast ett mindre antal RMPG engagerats i sådana processer. Det finns anledning att tro att även andra områden kommer att bli föremål för nivåstrukturering framöver, och att fler RMPG kommer att få viktiga roller.

RMPG:s uppdrag:

- RMPG skall medverka med nödvändig sakkunskap i processer som rör sjukvårdsregional nivåstrukturering/arbetsfördelning
- Berörda RMPG skall i processer för sjukvårdsregional nivåstrukturering/arbetsfördelning inom cancerområdet nominera personer till sakkunniggrupper vars roll är att lägga fram underlag om vid hur många enheter en viss behandling ska utföras
- RMPG skall verka för att beslut om sjukvårdsregional nivåstrukturering implementeras genom bland annat utveckling av nya remissvägar och samarbetsytor samt informationsspridning

3. Upphandling

Under de senaste åren har samarbetet kring upphandlingar i Sydöstra sjukvårdsregionen blivit alltmer intensivt. En gemensam arbetsordning finns framtagen för sjukvårdsregionala upphandlingar. En särskild processledare verkar inom upphandlingsområdet, dels på uppdrag från linjeorganisationen, dels genom att initiera förslag till gemensamma upphandlingsområden.

I ett utvidgat samarbete kring upphandlingar kan RMPG spela en viktig rådgivande roll. RMPG har expertkunskaper som både de tre regionerna/landstingens egna upphandlingsorganisationer och gemensamma upphandlingsprojekt saknar.

RMPG Uppdrag:

- RMPG ska utgöra samtalspartner för projekt eller andra strukturer som har till uppgift att samordna upphandlingarna i Sydöstra sjukvårdsregionen. Det kan röra sig om att ge synpunkter på förslag om samordnad upphandling, eller att själva ge rekommendationer om lämpliga områden för samordnad upphandling.

4. Läkemedel

Sedan flera år tillbaka har ett nationellt samarbete existerat kring ”horisontspaning” och tidiga bedömningsrapporter för nya läkemedel. Dessutom har projekt bedrivits kring ordnat införande och läkemedelsupphandlingar. Fr.o.m. 2015 har en nationell permanent samverkansmodell utvecklats där alla dessa delar ingår i en struktur. Syftet med samverkan är att effektivisera och samordna processer kring beslut om introduktion/icke introduktion av nya läkemedel inklusive uppföljning samt prissättning av befintliga och nya läkemedel. Sydöstra sjukvårdsregionens tre huvudmän har alla Läkemedelskommittéer och Läkemedelsenheter som arbetar med dessa frågor. Kommittéerna och Läkemedelsenheterna i Sydöstra sjukvårdsregionen har under de senaste åren kommit att samarbeta allt djupare med regelbundna möten.

RMPG har en viktig roll i att bidra till att förändrade rekommendationer får genomslag och olikheter inom sjukvårdsregionen minimeras. Målet är att ett ökat samarbete mellan RMPG, läkemedelsenheter och läkemedelskommittéer kan bidra till detta.

RMPG Uppdrag:

- RMPG ska samarbeta med Läkemedelskommittéer och Läkemedelsenheter när det gäller spridning av information om beslut och rekommendation om nya läkemedel som bedömts på nationell nivå.
- RMPG ska vara en samtalspartner för Läkemedelskommittéer och Läkemedelsenheter som kan tillfrågas inför gemensamma beslut om läkemedel i sjukvårdsregionen.

5. Jämförelser

Sedan tidigare ingår i RMPG:s uppdrag att analysera medicinska resultat, volymer, tillgänglighet och variationer. Jämförelser av de egna resultaten över tid är nödvändiga för att utvärdera åt vilket håll resultaten går, och jämförelser med andra utförare ger kunskap om vilka resultat som de facto är möjliga att uppnå. Sådana analyser, och jämförelser mellan olika enheter i och utanför sjukvårdsregionen, samt med riket, ska fortsätta, och analyserna ska publiceras i RMPG:s årsrapporter.

Inom ett flertal områden uppvisar verksamheter inom Sydöstra sjukvårdsregionen mycket goda resultat i jämförelse med andra. Inom dessa områden kan det i vissa fall finnas internationellt erkända indikatorer som, trots skillnader i befolkningsunderlag, kan möjliggöra relevanta jämförelser med enheter i andra länder. Ibland finns också kunskap om vilka de internationellt ledande enheterna inom området är, samt om vilka resultat som där uppnås.

RMPG Uppdrag:

- RMPG ska fortsätta att analysera medicinska resultat över tid samt jämföra de olika enheternas resultat med varandra och riket.
- RMPG där flertalet enheter uppnår mycket goda resultat i jämförelse med övriga enheter i Sverige mätt med befintliga indikatorer, uppmanas att också, om internationellt erkända indikatorer finns, använda sådana för att jämföra sig med ledande enheter i andra länder.

3. RMPG:s arbetssätt

3.0 Generellt

RMPG har i grunden frihet att dels forma arbetssätt och aktiviteter samt bemanna gruppen för att kunna fullgöra sina uppdrag. RSL utser ordförande vid nybildad grupp. Därefter sker succession inom gruppen.

3.1 Mötesfrekvens

RMPG avgör hur ofta gruppen behöver träffas och under vilka mötesformer. Med tanke på RMPG:s uppdrag bör frekvensen vara minst 3 möten per år

3.2 Sidledsorientering

RMPG är till stora delar uppbyggda i en specialitetsstruktur. Samarbetet bör inriktas mot ett arbetssätt som ökar kontakter med andra RMPG där så är väsentligt för uppdragets fullföljande.

3.3 Ställföreträdarskap ordförande

Ställföreträdarskap (alternativt vicefunktion) rekommenderas antingen för att i förväg hantera succession eller täcka upp vid frånvaro.

3.4 Subgrupper

Ett etablerande av subgrupper rekommenderas. Dessa grupper kan bedriva självständigt arbete inom ramen för RMPG:s uppdrag. Subgrupper kan innebära en avlastning av ordinarie RMPG-arbete och som på så sätt kan bidra att det formella samarbetet på RMPG-nivå fördjupas ytterligare.

3.5 Kostnader för RMPG-aktiviteter

Grundprincipen är att respektive landsting står för de kostnader som är förknippade med deltagande i RMPG. Några centralt avsatta medel finns inte. Kostnaderna bör fördelas rättvist över tid. Detsamma bör gälla eventuella subgrupper till RMPG.

4. Funktionsbeskrivning för RMPG-ordförande respektive RMPG-sekreterare

Ordförandens uppdrag

RMPG-ordförandens uppdrag är att aktivt driva gruppens arbete framåt och säkerställa att RMPG:s uppdrag fullföljs. Ordföranden har också i uppdrag att ta relevanta kontakter med andra RMPG samt med sjukvårdsregionens representant i för RMPG relevant nationellt programråd.

Uppdraget innefattar att ta initiativ till och planera möten, att aktivt leda dessa samt skapa rutiner för det arbete som ibland behöver göras mellan gruppens möten, samt i samråd med gruppen i övrigt fördela sådant arbete. I uppdraget ingår även att hålla en tät dialog med sekreteraren kring dennes uppdrag.

Sekreterarens uppdrag

Sekreteraren ska vara ett kvalificerat processtöd för arbetet inom RMPG vilket i huvudsak innebär att stödja ordförande i att RMPG:s uppdrag utförs. Sekreteraren kan dock också, efter samråd med ordförande, ges möjlighet till en mer projektledande roll med ansvar att driva delar av gruppens arbete framåt. Samarbetet mellan ordförande och sekreterare är avgörande för ett effektivt arbete.

Tidsåtgång

Sekreteraren har sin anställning inom respektive region/landsting och verksamhetsansvarig godkänner att arbetstid avsätts till arbetet med RMPG. Bedömningen är att uppgifterna för en sekreterare i en RMPG-grupp bör ta omkring 5-10 % av en heltidstjänst i anspråk. Viss variation i tidsåtgång mellan olika grupper förekommer då exempelvis mötesfrekvensen varierar, och arbetet är heller inte jämnt fördelat över kalenderåret.

Alla deltagares uppdrag

Arbetet i RMPG kräver ett aktivt deltagande, förankring och spridning av information i den egna organisationen för samtliga deltagare.

Mats Bojestig

Ordförande regionsjukvårdsledningen